UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 00319836 3

Istoriia osnovania i rozvoiu russko-narodnoho teatru v Halychyni

PN
2615
G3I7
1904a

1071 А Ф

[Printed in Galicia]

ИСТОРІЯ
ОСНОВАНЯ И РОЗ
РУССКО-НАРОДН
ТЕАТРУ
ВЪ ГАЛИЧИНѢ.

ИСТОРІЯ

основаня и розвою

русско-народного театру

въ Галичинѣ.

составлена

одньмъ изъ найстаршихъ артистôвъ русской сцены.

КОЛОМЫЯ.
Черенками и изданіемъ М. Бѣлоуса.
1904.

2

Передрукъ застерегае собѣ издатель.

PN
2615
G3T7
1904a

ИСТОРІЯ

ѳснованя и розвою русско-народного театру въ Галичинѣ.

За почином питомцѣвъ руской духовной семинаріи во Львовѣ и за ихъ патріотичнымъ примѣромъ и заохотою маемъ днесь русско-народный театръ ѳдиноку народну институцію, котра хоть при скупыхъ средствахъ и незначнôй запомозѣ Выдѣла краевого не мало причиняесь до народного просвѣщенія и въ тôмъ взглядѣ отдае велику прислугу рускôй народности, вплываючи морально и духовно на ѣй розвôй.

Вже съ кôнцемъ XVIII. столѣтія, бо въ 1797 роцѣ, давали русскѣ питомцѣ театральнѣ представленя, но въ языцѣ польскôмъ. Зъ початку выставлювано комедіи Богомольця, безъ обсады женьскихъ роль, а пôзнѣйше и иншихъ авторôвъ. Межи питомцями, що брали участь въ театральныхъ представленіяхъ, найбôльше отзначались драматичнымъ талантомъ Іосифъ Чернецкій и Іоанъ Сточкевичъ. Сей послѣдный приспорювавъ немало драматичныхъ

сочиненій для семинарицкого театру. Межи иншими переробивъ зъ нѣмецкого драму „Легкодушнôсть и добре сердце“, въ котрôй самъ Сточкевичь гравъ головну ролю.

О дальшихъ представленяхъ въ русскôй семинаріи згадуесь ажь въ лѣтахъ 1829—30. Въ нихъ брали участь питомцѣ: Ковальскій, Шудлійскій, Урицкій, Слоевскій. Сей послѣдный выступавъ въ роляхъ женьскихъ. На тіи представленя учащала численно кромѣ духовеньства также свѣтска публика, а межи иншими директоръ польского театру во Львовѣ I. Н. Каминьскій, котрый съ великими похвалами выражавъ ся о грѣ дилетантôвъ-питомцѣвъ.

До сего часу всѣ театралнѣ представленя въ русскôй семинаріи во Львовѣ отбували ся въ языцѣ польскôмъ. Ажь доперва рухъ народный, що мавъ на цѣли отродженье Галицкой Руси, подѣйствовавъ и заохотивъ питомцѣвъ давати представленя въ языцѣ русскôмъ.

Началось тое въ лѣтахъ 1839—40, коли ректоромъ семинаріи заименовано бл. п. Григорія Яхимовича, пôзнѣйшого митрополита Галицкой Руси. За его ректорату загостивъ до русской духовной семинаріи зовсѣмъ иншій духъ; его щирорусске сердце, любовь упослѣдженого русского народа и правдивѣ патріотичнѣ стремленія воскресили и побудили до житя заумершого духа въ цѣлôй галицко-русскôй народности.

Въ тôмъ часѣ пôдъ его свѣтлымъ проводомъ мѣ-

стила русска семинарія въ своихъ мурахъ найзнаменитшій умственний силы, бо зъ неи вийшли свѣтлій патріоты, якими були: М. Шашкевичь, Ив. Василевичь, Я. О. Головацкій, М. Кохановичь, А. Л. Могильницкій, Р. Мохъ, Н. Устыяновичь, Скоморовскій, Шухевичь и другій, що пôзнѣйше заняли высокій становища такъ въ духовнôй іерархіи, якъ и въ русско-народнôй просвѣтѣ и литературѣ. Помежи тогдашными питомцями семинаріи богато було людей даровитыхъ, що отличались здôбностями и замилованьемъ до драматичной штуки. Въ тôмъ взглядѣ перше мѣстце занимали: Кашубиньскій, Мохъ, Твардієвичь и Вербицкій.

Однакожь строгій ригоръ пôзнѣйшого, педантного ректора Толиховского, станувъ на перепонѣ сценичному розвоеви въ семинаріи. Питомцямъ строго заказано перебирати ся въ свѣтску одѣжь, курити тютюнъ, а передовсѣмъ найострѣйше заборонено театральнй представленя, а навѣть учащати на таковй. Однакожь помимо такого острого заказу питомцѣ тайкомъ збирали ся и помежи собою при люльочцѣ выголошували написаній Мохомъ стихами монологи и гдеякй уступы зъ его комедій. За ректорату Яхимовича не тôлько що питомцямъ не були забороненй тіи розрывки, но противно, онъ самъ заохочувавъ до нихъ, а навѣть бувъ присутнымъ не першôмъ русскôмъ представленію „Весѣля на Руси“, котре ôтограно зо всѣми обрядами и пѣснями.

По двохлѣтнôмъ ректоратѣ Яхимовичь, зôставши митрополичимъ суфреганомъ, уступивъ зъ того становища, однакъ его заохота не позôстала безъ наслѣдкôвъ. Руд. Мôхъ, доставши парохію коло Станиславова, выдавъ въ 1848 р. першу русску комедію „Справа въ селѣ Клекотинѣ“, образъ (сюжетъ) взятый зъ' сельского житя за часôвъ панщизняныхъ. Акція той комедіи жива, реалестична съ великимъ дотепомъ и гумором написана. Не меньшой вартости написавъ тойже Мохъ также образъ народный зô спѣвами п. з. „Проциха“, до чого дуже гарну музыку доробивъ Михаилъ Вербицкій. Тогожь Моха также комедія „Опѣкуньство“. Всѣ тіи три штуки були выставленѣ на сценѣ въ Станиславовѣ, и пôдъ дир. Ем. Бачиньского во Львовѣ.

Кромѣ Моха перевѣвъ въ тôмъ самôмъ часѣ Келестинъ Скоморовскій (Долиняненько) для русской сцены зъ россійского трагедію Хомякова „Ермакъ“; Витошиньскій написавъ оперету съ музыкою Вербицкого „Козакъ и охотникъ“, а также переводъ комедіи Моліера George Dandin п. з. „Грицъ Мазниця“ съ оригинальными интермецами, написаными Иваномъ Наумовичемъ.

Дотеперъ всѣ тіи представленя ôтбували ся непублично и тôлько для нечисленныхъ знакомыхъ и любителѣвъ драматургіи, при замкненыхъ дверахъ семинарицкихъ. Публично выступила доперва Коломыя.

Перше русске публичне представленье було въ

Коломыѣ въ грудни 1848 р., за стараньемъ и заходомъ коломыйского пароха о. Озаркевича. Делетанты ôтограли Котляревского „Наталку Полтавку“. О. Озаркевичь, ревный душпастырь и горячій патріотъ, занявъ ся усердно устроеньемъ першого публичного представленя въ русскôмъ языцѣ, выбравши собѣ аматорôвъ изъ молодежи мѣщанской. Брали въ тôмъ представленю участь: Юрко Стадниченко, Іоанъ Филиповичь, Фердинандъ Буклашевскій и другіи, про которыхъ имена годѣ теперъ довѣдати ся.

Руска публика, такъ мѣстцева якъ и прибувши зъ найдальшой окрестности, була восхищена и очарована грою делетантôвъ, за що и устроила имъ комерсъ съ великими оваціями, чимъ такъ заохотила аматорôвъ, що они повторили тое представленье въ Львовѣ и въ Перемышли.

Кожде представленье розпочиналось звычайно имномъ Ивана Гушалевича „Миръ вамъ братя“, якъ знаемъ по традиціи, переказанôй о. Мих. Вербицкимъ, що бравъ участь въ тыхъ представленяхъ.

На жаль не довго тревавъ сей восторгъ для русской сцены. Реакційна система въ думѣ державнôй, а по части и байдужнôсть проводирôвъ русской народности, привели до того, що умственне и литературне житье заспало, такъ що навѣть отъ 1848 р. выдавана газета „Зоря Галицка“ не могла розбудити Русинôвъ зъ той оспалости. Революція бо въ Львовѣ и на Угорщинѣ заняла умы, а неменьше въ слѣдующихъ лѣтахъ 1852-3-4 кримска вôйна и

вовлеченье Австріи въ тую акцію, були перешкодою умственному розвитію. За тымъ наступила вôйна Австріи съ Сардиніею и Франціею и такъ черезъ цѣлу десятку лѣтъ умы творческихъ людей занятй були справами политичными.

Одинокимъ въ тôмъ часѣ проблескомъ въ тôмъ взглядѣ була комедія Василія Ковальского п. з. „Пяниця“. Твôръ сей до сего часу не бувъ выставленый на сценѣ, номимо, що отзначаєсь дуже живою акціею и чистотою языка.

Доперва по 1862 р., коли настала перемѣна въ Россіи и повернено въ Австріи конституцію, на ново розбудилось національне и литературне житье межи галицкими Русинами. Зъ Украины стали напливати сюда книжки, прибували и люди, а межь иншими Павлинъ Свиницкій, що ôтогравъ важну ролю и положивъ не малй заслуги.

Однымъ зъ першихъ проявôвъ ôтроджаючого ся народного житя, була гадка зъорганизовати руску сцену въ Галичинѣ на взôръ истнуючихъ уже въ Россіи, а именно на Украинѣ, Волынѣ и Подôлю малорусскихъ театрôвъ.

Основане въ 1862 р. во Львовѣ касинове товариство „Руска Бесѣда“ поставило собѣ межи иншими за цѣль устроюувати музыкально-декляматорскй вечерки, забавы и т. д. Та заразъ на першôмъ засѣданю выдѣлу поставивъ Юліянъ Лавровскій, предсѣдатель Бесѣды и пôдъ той часъ вицемаршалокъ сойму краевого внесенье, заснованя русского театру.

Самъ жертвувавъ на тую цѣль значну суму и постаравъ ся у правительства о дозволенье збираня складокъ. Складки поплыли обыльно. Управляючій совѣтъ Народного Дому отступивъ безплатно свою салю на русскіи представленя. На тôй пôдставѣ выдѣлъ Русской Бесѣды вступивъ въ переговоры съ Емиліяномъ Бачиньскимъ, артистомъ житомірского театру, сыномъ русского священника зъ Галичины, и спровадивъ его разомъ съ женою, знаменитою артисткою польскихъ и малорусскихъ театрôвъ въ Россіи, до Львова. Они то обое були першими акторами зъ заводу на русскôй сценѣ въ Галичинѣ.

Выдѣлъ Р. Бесѣды заключивъ съ Бачиньскимъ таку умову, що Бачиньскій мае зъорганизовати театральну дружину и управляти нею, а за тое кромѣ вызначеной мѣсячной платнѣ отъ Р. Бесѣды побирати 50% изъ доходôвъ кождого представленя. Бачиньскій заангажувавъ кôлька початкуючихъ силъ жѣночого персоналу а решта задачи выповняти мали на разѣ переважно академики и другіи охотники. Новозаангажованіи на руску сцену артистки були слѣдуючіи: Контецка, Викентія Лукасевичь, був. артистка польской сцены, Смолиньска, Клитовска и Богданъ, а зъ дилетантôвъ-академикôвъ заявили свои безкористніи услуги: Лазовскій, Сирочковкій, Анталь Витошиньскій, Лонгинъ Бучацкій, Качела, Калитовскій, Юрчакевичь, Нижанковскій и Кобыляньскій.

Дня 26. сѣчня 1864 р. внѣсъ выдѣлъ Р. Бесѣды поданье о удѣленье концесіи на заложенье ста-

лого русского театру во Львовѣ, однакъ намѣстництво до просьбы той не прихилилось, та лишь позволило дати рôчно 40 представлень съ обовязкомъ плаченя львовскому нѣмецкому театрови за первшихъ 12 представлень по 15 злр., а за слѣдуючй 28 по 25 злр.

Концесію тую достала Р. Бесѣда 4. марта, а 29. марта 1864 р. ôтбулось уже перше представленье руского театру во Львовѣ. — Русска часопись „Слово" уже на передъ оголосила тое, тожь на перше представленье закупленй були всѣ билеты, такъ що численно прибувша публика зъ окрестности не найшла мѣстця въ величезнôй сали „Народного Дому".

Програма того первшого представленя була слѣдуюча: Рано того дня о 10. год. отправилось торжественне богослуженье въ Успеньскôй церквѣ, вечеромъ збита толпа народа заповнила не тôлько салю, но и всѣ притикаючй комнаты и коритарѣ Народного Дому. О годинѣ ½8 прибувъ тогдашный намѣстникъ графъ Менсдорфъ въ окруженю первшихъ достойниковъ такъ войсковыхъ якъ и цивильныхъ. — Представленье розпочала увертура, почѣмъ слѣдовавъ прологъ, написаный Ем. Огоновскимъ, а выголошеный акад. Лонг. Бучацкимъ. Прольогъ той написаный съ незвычайною силою поетичною и правдивымъ духомъ, выкликавъ неописаный восторгъ на присутныхъ и слова:

„Хотя щербата була доля,

По перетрвала крѣпка воля"
знайшли оцѣнку, узнанье и похвалу въ неприхиль-ныхъ навѣть пôдъ той часъ польскихъ часописахъ.

По отограню симфоніи Вербицкого розпочалось властивое представленье. Отограну народну драму „Маруся", переироблену зъ повѣсти Григорія Основяненка-Квѣтка, Павлиномъ Свиницкимъ false Лазовскимъ. Въ ролѣ Марусѣ выступала Бачиньска, Наума Бачиньскій, Настѣ Контацка, Розмазовского Лозовскій, Василя Нижанковскій, Антикаренка Сиренчковскій. Грою артистôвъ и дилетантôвъ-академикôвъ возхищена публика, дарила ихъ громкими оплесками, на якѣ вполнѣ собѣ заслужили. Словенска часопись изъ Целôвця надослала на тое торжество привѣтну телеграму. Въ два дни пôзнѣйше т. е. 31. марта на загальне жаданье повторено представленье Марусѣ, на котрôмъ було богато також польскои публики.

Дальшій репертоаръ русского театру зложено зъ творôвъ украинскихъ писателѣвъ, якъ: Котляревского: Наталка Полтавка и Москаль Чарôвникъ, Квѣтки-Основяненка: Сватанье на Гончарôвцѣ, Шевченка: Назаръ Стодоля, Дмитренка: Кумъ мѣрошникъ, Ващенка: Одинъ порадувавъ, другій потѣшавъ — решта репертоару доповняло ся переводами якъ Корженьовского: Верховинцѣ, Майстеръ и Челядникъ, Весоловского народна оперетка: Бувальщина и Янковского: Покôйникъ Опанасъ, а також переводами французкихъ оперетокъ, якъ: Адамъ и Ева, Козакъ

и охотникъ, И гроши нинащо, якъ розумъ ледацо. Галицкихъ писателѣвъ отограно на разѣ лише однУ комедію въ 4 актахъ Руд. Моха стихомъ написану п. з. Опѣкуньство. — Выдѣлъ Р. Бесѣды складавъ ся въ тôмъ часѣ зъ такихъ людей, якъ Ю. Лавровскій, Кс. Климковичь, Мих. Поляньскій, Товарницкій и Устияновичь.

Съ початкомъ цвѣтня того же року розписано конкурсъ на найлучшû творы драмату и комедіи, вызначаючи чотыри преміи, 2 по 100 злр., а 2 по 50 злр. Оголошенье того конкурсу заохотило до працѣ много даровитыхъ писателѣвъ. И такъ Вас. Ильницкій, директоръ гимназ. въ Терноподи, а опôсля директоръ гимн. во Львовѣ, написавъ историчну трагедію „Настуня", выставлену на сценѣ во Львовѣ въ роцѣ 1885; Ив. Гушалевичь, катих. гимназ. написавъ народну мельодрамы „Пôдгôряне" и „Сельскû пленипотенты". Пôдгôряне еще до нынѣ не уступили зъ русской сцены за для прехорошой музыки, яку написавъ до той штуки Мих. Вербицкій.

Найдѣяльнѣйшимъ однакожь зъ тогдѣшныхъ русскихъ писателѣвъ бувъ Павлинъ Свенцицкій, писавшій пôдъ псевдонимами: Лазовскій, Павло Свій и Стахурскій.

Свенцицкій бувъ зъ роду Полякомъ, родивъ ся на Украинѣ, образовавъ ся въ Кіевскôмъ университетѣ, прибувъ до Галичины по польскôмъ повстаню въ 1863 р., на короткій часъ зааганжовавъ ся до провинціонального польского театру пôдъ дирекціею

Штенґля пôдъ прибраным именемъ Сельскій, опôсл занимавъ ся литературою и бувъ суплентомъ въ академичнôй гимназіи во Львовѣ. — Помимо свого польского произходженя, була то щира руска душа, що дбала о добро, просвѣту и будучнôсть русского народа. Бажаньемъ и стремленьемъ его було, щоб Польща признала самостôйнôсть Руси и сполучилас съ нею на засадахъ демократичнои федераціи. Погляды свои выголосивъ ôнъ въ публичнôмъ отчит п. з. „Дії украиньскої літературы въ XIX. столітю“ Кромѣ переробленой драмы „Маруся“ придбавъ дл русской сцены своими переводами и переробками много творôвъ, якъ: Гаврило Бамбула, Майстеръ и Челядникъ, пôсля Шевченка зладивъ „Катерину“ и Гамлета Шекспира, котрый бувъ печатаный въ „Нивѣ“ Яко акторъ пôдъ именемъ Лазовскій выступавъ на руской сценѣ въ 1864 р., но черезъ непорозумѣн съ директоромъ Бачиньскимъ полишивъ опôсля сцену и якось по довго померъ во Львовѣ.

За примѣромъ приведеныхъ писателѣвъ найшло ся и бôльше труженикôвъ на той нивѣ. Именно Климковичь переробивъ пôсля Квѣтки-Основяненка тогожъ „Шельменка Денщика и Шельменка волостного писаря“, Остапъ Левицкій переробивъ з нѣмецкого оперетку „Буршѣ“, оперу Монюшки „Гальку“ переробивъ на мельодраму и много другихъ.

Рускій театръ перебувавъ во Львовѣ ажь до половины липця 1864 р., давъ бôльше 20 представлень.

За тымъ, на прозьбу бл. п. О. Бѣлоуса, директора гимназіи коломыйской и въ той часъ посла на соймъ краевый, выѣхавъ жидовскими брыками рус. нар. театръ зъ Львова до Коломыѣ, где ôтъ дня 20. серпня включно по 31. серпня 1864 р. дававъ що вторника, четверга, суботы и недѣлѣ предсдавленя съ великимъ поводженьемъ. Представленя ôтбували ся въ салѣ нѣмецкого (чиновничого) касина въ ринку въ домѣ Сам. Германа на першôмъ поверсѣ. На першôмъ представленю выставлено драму „Маруся“, въ часѣ котрой умлѣли двѣ женщины, панѣ Познанска и друга невѣдома по имени, а за тымъ ôтъѣхавъ театръ до Станиславова.

По смерти але Гр. Яхимовича повѣявъ иншій вѣтеръ межи галицкими Русинами; настала вражда, незгода, вытворилась партія Украинофилôвъ, котрой захотѣлось провадити театромъ пôсля своихъ поглядôвъ.

Незгода и роздоры вдерлись и помѣжь членôвъ Р. Бесѣды, наслѣдкомъ чого председатель Ю. Лавровскій усунувъ ся ôтъ опѣки надъ театромъ, Климковичь выступивъ цѣлкомъ зъ выдѣлу, а его мѣстце занявъ Б. А. Дѣдицкій, редакторъ „Слова“. На часъ взяла верховну управу надъ театромъ партія старорусска, що управляла Народнымъ Домомъ и грозила не дати салѣ театрови. Началось цѣлое безголовье. На сценѣ стали представляти такî творы, якъ: Обманъ очей, Голоденъ и влюбленъ, Роксоляна, 40-лѣтне дитятко, Два розсѣянî, а навѣть безъ

ôтповѣдныхъ силъ нôрвались на нерозважну переробку Донизетого оперы „Дочка полку“ и т. д. А що найважнѣйше, закулисова незгода загнѣздилась межи дир. Бачиньскимъ а дилетантами-академиками, котрî становили головнî силы театральногo персоналу.

Невѣжливе обходженье ся Бачиньского и его жены съ интелигентными аматорами, котрî безкористно, а лишь зъ патріотизму брали участь въ представленіяхъ, выкликувало неразъ споры и зажаленя передъ выдѣломъ Р. Бесѣды, а наконецъ знеохоченî усторонялись ôтъ выступôвъ въ театрѣ, ажь доперва заангажованый зъ польского театру Лобойко акторъ Найбокъ-Моленцкій, своими выступами причинили ся до того, що русскій театръ не пôйшовъ въ розсыпку а съ тяжкою бѣдою выдержавъ во Львовѣ до грудня 1864 р.

Въ першихъ дняхъ того мѣсяця выслала Р. Бесѣда театральну дружину, зложену зъ 5 женщинъ и 4 мужчинъ, а именно: Бачиньска, Богданъ, Климшевска, Смолиньска и Сиронь, дир. Бачиньскій, Моленцкій, Бучацкій, Сирончковскій и Витошиньскій до Самбора, где и заименовала своимъ делегатомъ совѣтника Михаила Качковского. Тутъ дала дружина 8 представлень зъ репертоару, граного во Львовѣ, съ великимъ успѣхомъ. Однакожь мимо того, що гажа (плата) членôвъ була дуже низка, бо одинъ лишь Моленцкій побиравъ по 30 злр. мѣсячной платнѣ, а решта членôвъ съ мужеского персоналу брали

якъ сами казали, на тютюнъ по 10, 12, а вже найбôльше по 15 злр., а женщины кромѣ помешканя и дуже скромного харчу, брали на шпильки по 6 а найбôльше по 8 злр., всежь таки Бачиньскій въ своимъ справозданю до Р. Бесѣды выказавъ недоборъ. Но за тое Бачиньска могла спроваджувати суконѣ ажь зъ Парижи ôтъ першого кравця Ворта и платити за нихъ сотками, що по выясненю сов. Качковского стало ся першою причиною невдоволеня и роздору помѣжь Р. Бесѣдою а дир. театру Бачиньскимъ.

Изъ Самбора переѣхавъ театръ коштомъ и подводами пароха Витошиньского зъ Болозвы до Перемышля, где русска публика щиро и сердечно приняла въ гостину русскихъ акторôвъ и по шестинедѣльнôмъ побутѣ, давши 20 представлень, зôбрали 2000 злр. чистого доходу. — Въ цвѣтни 1865 р. повернувъ театръ до Львова и тутъ помимо неустанныхъ роздорôвъ и спорôвъ межи дирекціею и артистами, залагоджуваныхъ по змозѣ Р. Бесѣдою, черезъ отновленье репертоару гдеякими штуками, якъ: Материньске благословеніе, Прецiоза, „Цыгане“ Корженьовского, „Пôдгôряне“ Гушалевича, Ильницкого „Настуся“, пробувъ театръ ажь до червня того року.

Выдѣлъ Р. Бесѣды маючи вже досыть клопоту съ театромъ, для святого спокою отдавъ зарядъ его на власну руку Бачиньскому и ôнъ знову ôтправивъ ся на скиталище по провинціи. Симъ разомъ Бачиньскій съ дружиною перебувавъ въ слѣдуючихъ мѣстахъ,

якъ Тернополь, Станиславôвъ, Черновцû, Коломыя и Бережаны и всюда добре ему повело ся, помимо того, що театральна дружина черезъ неустаючû роздоры чимъ разъ зменшала ся.

Съ недобитками повернувъ Бачиньскій знову до Львова и заангажовавши зъ польской сцены спѣвака Кунцевича, давъ еще кôлька представлень, но симъ разомъ не зъ власной вины не найлучше ему повелось, поневаже позбувъ ся найлучшихъ силъ персоналу, якими были майже безплатнû труженники-академики.

Цѣла зима 1866 р. проминула на спорахъ и торгахъ межи Р. Бесѣдою а Бачиньскимъ, котрый домагавъ ся выплаты половины собраныхъ на театръ складокъ, а Р. Бесѣда справедливо тому противилась. — Межи тымъ вицемаршалокъ Лавровскій старався въ соймѣ о удѣленье зъ фондôвъ краевыхъ субвенціи для русского театру въ сумѣ 3000 зр., котрû мали ся бы выплачувати на руки каждочасного предсѣдателя Р. Бесѣды, котрый бы складавъ справозданье и рахунки Выдѣлу краевому. Дня 28. грудня 1865 р. поставивъ ôнъ въ соймѣ таке внесенье и пояснивъ, що въ послѣднихъ двохъ лѣтахъ отъ заснованя театру дано во Львовѣ 76, а на провинціи звыжь 100 представлень. Дня 12. цвѣтня 1866 р. коли внесенье прійшло пôдъ обрады комисіи буджетовои, внѣсъ референтъ Козловскій, щобы надъ тою справою перейти до порядку днев-

ного задля браку на таку цѣль грошей. Зъ того вывязалась досыть бурлива суперечка межи послами Демковымъ и Зибликевичемъ, а зъ квестіи театральной зробилась политична, и внесенье Лавровровского упало.

Тымъ часомъ молода русска сцена хилилась съ кождымъ днемъ до упадку. Въ червню 1866 р выѣхавъ Бачиньскій съ невеличкою дружиною на провинцію, дававъ представленя въ Стрыю, Дрогобычи, Трускавци и Самборѣ, а на конецъ пріѣхавъ до Перемышля, и задля патріотизму тамошной русской публики, особливо же духовныхъ, якими були крылошане: Юзичиньскій, Лукашевскій, Кордасевичь, Пашкевичь, Гинилевичь, Ильницкій и другіи, театръ гостивъ тамъ цѣлыхъ два мѣсяцѣ, почômъ въ жовтню того року повернувъ Бачиньскій до Львова, розвязавъ товариство, пускаючи своихъ труженикôвъ на волю Божу, пôдъ зиму безъ способу до житя, безъ пріюту.

До Дрогобыча прибувъ театръ пôдъ дир. Бачиньского 13. червня (1. липня) 1866 р. Якъ Русь Русею первый то русскій тамъ театръ. Що жило зъ Русинôвъ живо заинтересовалось. На представленя отступлено городскіи що ино новопостроеніи ятки. Въ городѣ жили дѣятельніи патріоты: Василій Коцко (пôзнѣйшій посолъ), Василій Чермакъ (пôзнѣйшій парохъ Сянока), Ясонъ Корытко (пôзнѣйше игуменъ) и патріотичне священьство. Мих. Качков-

скій изъ Самбора заплативъ абонаментъ для где-якихъ лучшихъ гимназіястôвъ, якъ Ан. Ничай, Корн. Жолехоскій, Дм. Вѣнцковскій. Послѣдный передавъ Бачиньскому патріотичный стихъ именемъ русскои молодежи на привѣтъ театру, а на диво було тогда на 2-3 евреевъ и поляковъ въ клясѣ самû русскû ученики.

Та мимо того съ русскимъ театромъ не було ладу. Кромѣ нетактовного, нечемного и самолюбивого поведенія Бачиньского не мало причинялись до его упадку споры и роздоры, повставшû въ самôй Р. Бесѣдѣ. А причина тому була така.

Результатъ конкурсу на драматичнû творы бувъ такій, що въ теченію двохъ лѣтъ надôслано до Р. Бесѣды 19 штукъ, а зъ 4 премій признано лишь одну и то за творъ неудалый и зовсѣмъ ненадаючій ся на сцену, а рещту откинено. Зъ того вывязались непорозумѣня и споры. Однакожъ Р. Бесѣда задля самого сорому передъ другими народностями, а особливо гдекотрû патріоты и приклонники русской сцены, поступили въ переговоры съ украиньскими драматургами и писателями, якъ Карпенко-Карый и Гулакъ-Артемовскій, щобы имъ повѣрити керму русского театру въ Галичинѣ. Но коли переговоры не довели до пожаданого результату, рѣшено въ конецъ приняти условія Бачиньского, котрый жадавъ 1500 зр. запомоги зъ фонду театрального, зôбраного изъ складокъ, и ему повѣрено наново управленіе русского театру пôдъ условіемъ, щобы

ôнъ дôбравъ и зъорганизовавъ ôтповѣдне товариство.

Въ цвѣтни 1867 р. Бачиньскій заангажовавши наново Моленцкого, Теофилю Романовичь, Нижанковского, Морельовску (пôзнѣйше жѣнку Моленцкого), и еще кôлька початкуючихъ новикôвъ. Съ 6 мужчинами и 5 женщинами пустився на вандрôвку въ сторону Тернополя и до Улашковецъ на ярмарокъ, а ôттамъ до Станиславова и Стрыя.

И симъ разомъ не найлучше повелось Бачиньскому на сей вандрôвцѣ, а то задля лихой славы, яку Русины о немъ набрали, а передъ всѣмъ задля зле зъорганизованои дружины. Въ жовтни 1867 р. въ Стрыю Бачиньскій по разъ другій розвязавъ дружину. Ничого не помôгъ письменный договоръ Бачиньского съ Р. Бесѣдою, ни посредництво стрыйскихъ Русинôвъ-патріотôвъ а навѣть значна жертва изъ власныхъ фондôвъ б. тогды председателя Р. Бесѣды Сѣнкевича. Бачиньскій обезпечившись напередъ, що ему ôтдадутъ театръ въ Каменци Подольскôмъ, забравъ жену, Моленцкого, початкуючого тогды Стечиньского recte Мужика, Теофилю Романовичь, Морельовску и еще три женщины, що не знали ни слова по руски, нѣмку Мартинякъ, Закшевску, мазурку Маликъ, 6 чехôвъ-музыкантôвъ, а также весь инвентаръ театральный, гардеробу и декораціи, справлений Р. Бесѣдою, выѣхавъ до Каменця Подольского. Такимъ способомъ Русска Бесѣда, а съ нею и цѣла

Галицка Русь, позбавилась не только театру, но и театральныхъ утензилій, репертоару, музыкалій, гардеробы и декорацій, на котрѣ Р. Бесѣда не мало выдала гроша.

Въ теченію 1868 р. отбулось въ Народнôмъ Домѣ кôлька аматорскихъ представлень, урядженыхъ б. артистомъ зъ дружины Бачиньского, Ю. Нижанковскимъ, но тіи не дуже заинтересовали руску публику и не вѣнчались великимъ успѣхомъ.

Бачиньскій прибувши до Каменця Подольского а не маючи достаточного персоналу, не мôгъ розпочати представленя и ажь довѣдавшись, що въ Хотинѣ Титъ Гембицкій, его и жѣнки б. товаришь зъ театру Павлины Залиньской въ Бердичевѣ и Теофиля Борковского въ Житомирѣ и Кіевѣ, дае мало- и великорускѣ представленя, приѣхавъ до него, а обѣцяючи золотѣ горы, огуманивъ его такъ, що онъ съ цѣлымъ своимъ персоналомъ и готовымъ репертоаромъ заангажовався до товариства Бачиньского, котрый зъобовязався черезъ цѣлый часъ, а що бôльше Великій Постъ, коли то въ Россіи не можь давати представлень, платити умовлену мѣсячну гажу съ увагою, що въ Великôмъ Постѣ будутъ приготовлятись новѣ штуки до выставы.

Дружина театральна, побôльшена товариствомъ Гембицкого, була досыть численна и добре зъорганизована, бо кромѣ приѣхавшихъ зъ Галичины съ Бачиньскимъ членôвъ побôльшилась членами съ то-

варіства Гембицкого. Черезъ два мѣсяцѣ ишли приготовленя и пробы. Бачиньскій выплачувавъ членамъ лишь половину умовленой гажи и манивъ ихъ обѣцянками, що ôнъ для себе ничого де потребуе бо въ Галичинѣ мае великій маетокъ и що по скôнченôмъ сезонѣ въ Великôмъ Постѣ цѣлый чистый доходъ роздѣлитъ помежи членôвъ дружины. Ажь наконецъ въ першихъ дняхъ сѣчня 1868 р. отбулось въ Каменцы Подôльскôмъ перше представленье пôдъ фирмою Львôвского русского театру. Дано въ россійскôмъ языцѣ комедію въ 3 актахъ: „Что имѣемъ не хранимъ", и въ малорусскôмъ языцѣ оперетку въ 1 актѣ: „Нѣмецкй бурши".

Завдяки краснымъ личкамъ привезеныхъ зъ Галичины панночокъ, а еще бôльше ихъ обожателѣвъ, знатныхъ въ мѣстѣ войсковыхъ и штатскихъ урядникôвъ всѣ билеты на 10 представлень були до одного розпроданй такъ, що за мѣстце за кулисами платили Бачиньскому по 25 рублѣвъ. Буршôвъ съ отмѣнами россійскихъ штукъ повторено три разы зъ ряду. Дальшій репертоаръ малорусскій выповняли старй штуки якъ: Маруся, Наталка Полтавка, Сватанье на Гончарôвцѣ, Шельменко, Украинцѣ, Москаль чарôвникъ, Бувальщина, Кумъ мѣрошникъ, а переважно грано россійскй творы. Въ мясницѣ же устроювано масковй балѣ, котрй стягали толпы народу, а дуже часто бувъ присутный и самъ губернаторъ. — Акторки плывали въ шампанѣ, а Бачинь-

скому сыпалисъ грошѣ якъ зъ мѣшка богинѣ Фортуны, такъ, що ôнъ имъ и числа не знавъ. Зъ надмѣрного счастя дôставъ ажь delirium tremens. Одна зъ привезеныхъ изъ Галичины панночокъ, коли всѣ були на представленю въ театрѣ а она осталась на сторожѣ при недужнôмъ директорѣ, заблудила пôдъ его подушку, а замачавши руки въ шкôрянôмъ мѣшку, въ котрôмъ ôнъ переховувавъ свои скарбы, купила собѣ гарного хлопця и съ нимъ утекла до своего фатерлянду Львова. Тутъ съ нимъ повѣнчалась, и въ гараздѣ и достаткахъ жіе до нынѣ.

Решта членôвъ дружины выйшла на обѣцянкахъ дир. Бачиньского якъ той Заблоцкій на мылѣ, бо заразъ въ першій день Великого Посту, Бачиньскій скликавши цѣлу дружину, выплативъ мало що кому належну гажу и заявивъ рѣшучо, що розвязуе товариство, лишаючи всѣхъ якъ на леду, безъ способу и средствъ до житя. Теофиля Романовичь отъѣхала до Галичины, Моленцкій съ Морельовскою, съ котрою въ мясницѣ принявши обое православіе, подружився, за грошѣ, якѝ дôстали ôтъ кумôвъ якотако перебули пôстъ; панночка Мартинюкъ и Закшевска придбавши кавалерôвъ, за котрыхъ пôзнѣйше повыходили за мужь, мали также одержанье, а решта жили промысломъ: однѝ зъ гры въ карты, другѝ зъ пôдмоги родичѣвъ або родины, а трохъ найшли пріютъ въ шпитали на цѣлый пôстъ, и такимъ способомъ перебули тяжку недою.

Гембицкій доставши грошеву запомогу отъ матери и брата, войшовъ въ спблку съ б. директоромъ Каменецкого театру Бачиньскимъ и предпріемцикомъ Винобергомъ, приготовлявъ репертоаръ, гардеробу и декорацін въ намѣренію заразъ на Великодни Свята отворити театръ на провинціи. И позбиравши розсыпаний Бачиньскимъ недобитки, заангажовавши Моленцкихъ и Стечиньского, выѣхавъ до Проскурова, Лятичева, Маджибожа, Заславля, Староконстантынова, Могилева и другихъ поменшихъ мѣстъ.

Однакъ на тôй спôлцѣ выйшовъ Гембицкій такъ, якъ на обѣцянкахъ Бачиньского, а улягаючи намовамъ и захвалюванямъ Моленцкихъ и Стечиньского, рѣшився разомъ съ ними въ початкахъ марта 1869 р. переѣхати въ Галичину до Львова, где Моленцкій поробивъ заходы о переданье ему дирекціи руского театру.

Прибувши до Львова, Моленцкій наткнувся на великй перешкоды зъ причины партійного роздору Русинôвъ. Народный Дôмъ мотивуючи, що велика саля вынаймлена вже на выставу образôвъ, не ôтступивъ на театръ. Весь репертоаръ и музыкаліи забравъ зъ собою Бачиньскій, тожъ треба було конче новый пôдготовити, а що найважнѣйше: Русины знеохочений поступкомъ Бачиньского байдужно принимали заходы Моленцкого. И такъ проминувъ цѣлый Великій Пôстъ, найкористнѣйша въ Галичинѣ пора для театру, Моленцкому на заходахъ о конце-

сію и зъорганизованю дружины, а Гембицкому на пôдготовленю съ привезеныхъ зъ собою россійскихъ творôвъ репертоару, надъ чи̂мъ цѣлыми днями и ночами трудився. За той часъ переклавъ и пôдготовивъ до выставы слѣдуючî штуки: Жертва за жертву, драма въ 4 актахъ, Забудько, комедія въ 2 актахъ, Отецъ, якихъ мало, въ однôмъ актѣ, Золотый крестикъ, комедія въ 3 актахъ, Герой нашого времени, штука въ однôмъ актѣ, Новички въ любвѣ, комедія зô спѣвами въ однôмъ актѣ.

Моленцкій выстаравшись о концесію до давания представлень на провинціи и заангажовавши прибувшу зъ Каменця Т. Романовичь, початкуючу Юлію Подоховичь (пôзнѣйше жену Гембицкого), початкуючу панну Яхимовичь, Антона Витошиньского брата б. у Бачиньского атриста а нынѣшного посадника въ Сяноцѣ, Михаила Кораленича, нынѣшного совѣтника суда, и еще двохъ молодыхъ людей Кукуму и Загайкевича, выѣхавъ до Перемышля, где завдяки помочи тамошныхъ Русинôвъ, а передъ всѣмъ знаной патріотки Клявдіи зъ Поляньскихъ Алексевичь, закупивши у жидôвъ заставленî польскимъ директоромъ Ивановскимъ декорацiи, на другій день Великодныхъ Святъ розпочавъ представления „Марусею“. Дальшій репертоаръ выповняли высше наведенî переводы Гембицкого и старî, вже знанî Перемышлянамъ творы, якъ Наталка, Сватанье и т. д. Тогды представлено тамже въ першій

разъ историчну мельодраму, написану И. В. Яблоновскимъ, артистомъ-маляремъ, съ прехорошою музыкою Изидора Воробкевича п. з. „Ольга“, въ котрôй самъ авторъ выступавъ въ роли князя Мстислава. Поводженье въ Перемышли мавъ Моленцкій дуже добре, и перебувъ тамъ ажъ до кôнця липня.

Зъ Перемышля переѣхавъ Моленцкій до Стрыя, потôмъ до Дрогобыча, Бережанъ и Тернополя, и всюды ему дуже добре поводилось. — Съ кôнцемъ жовтня 1869 р. загостивъ до Львова пôдчасъ соймовой каденціи, а тогды Лавровскій 26. того мѣсяця вторично поставивъ въ соймѣ внесенье о удѣленье зъ краевыхъ фондôвъ субвенціи русскому театрови въ сумѣ 4000 зр. рôчно.

На порядокъ дневный прійшла тая справа 9. надолиста 1869 р. Людвикъ гр. Водзицкій именемъ буджетовои комисіи предложивъ удѣлити субвенцію 3000 зр., выплачувану въ чвертьрôчныхъ ратахъ пôдъ условіемъ, що надзôръ надъ русскимъ театромъ буде мати Выдѣлъ краевый. Завзято и ворожо выступивъ противъ того внесеня гр. Голеевскій съ своими сторонниками, однакожъ бôльшôсть голосôвъ, а именно такихъ новагъ, якъ Смолька, Ад. Сапѣга, I. Скшиньскій и русскихъ послôвъ побѣдила, и внесенье Лавровского ухвалено.

Тогды Р. Бесѣда справила для театру необходимый инвентаръ, выстаралась въ Народнôмъ Домѣ о салю и на свое имя концесію до даваня пред-

ставлень во Львовѣ. Моленцкій розночавъ цикл выставъ, котрыхъ съ великою бѣдою давъ заледв 18, бо помимо, що представленя ишли гладко вдо волячи загалъ русской публики, польска праса публика ôтносилась неприхильно, а навѣть ворож до русского театру и Моленцкій съ пустяками вт кишени выѣхавъ изъ Львова до Жовквы.

Въ сѣчню 1870 р. заключила Р. Бесѣда съ Моленцкимъ формальный контрактъ, силою котрого Моленцкій въ замѣну за удѣлену субвенцію и театрал ній утензиліи, справлені Р. Бесѣдою, зъобовязав що року давати во Львовѣ найменьше 20 пред ставлень, предкладати до цензуры и одобрен Р. Бесѣдѣ драматичні творы, які мали выставля тись, а передъ всѣмъ дбати о чистоту русской мо вы якъ на сценѣ такъ и поза сценою, а також удержувати ôтповѣдный персоналъ.

Однакожь, якъ то кажутъ, зъ гаразду то и собака казится. Такъ и Моленцкій зôставши директоромъ субвенціонованого театру при добрôмъ всюд поведженю, почавъ бавитись въ великого пана, обходитись съ членами дружины нечемно, а що найважнѣйше, не выплачувавъ точно умовленой гажи а лишь збувавъ выкапками на конечні потребы Такій ладъ и система Моленцкого не довго тревали, бо вже въ марти тогожь року прибувши д Станиславова, выступивъ зъ дружины театрально Гембицкій съ женою, а за его примѣромъ пôйшл

еще кôлька особъ, такъ що Моленцкій лишився тôлько съ женою, Стечиньскимъ и еще чотырома початкуючими дилетантами. Тогды то заангажовався теперѣшный совѣтникъ Мыдловскій, написавшій народный образъ зô спѣвами „Тимко капраль" съ музыкою Воробкевича. Штука тая довшій часъ не сходила зъ театру а навѣть и доси часто густо граютъ ею селяне-дилетанты по аматорскихъ выставахъ.

Р. Бесѣда довѣдавшись о тôмъ станѣ рѣчей и невдоволена его управою русскимъ театромъ, ôтдала знову дирекцію прибувшому зъ Россіи Бачиньскому, а сей организуючи дружину, заангажовавъ знову Гембицкихъ, Стефурака, Луціяна и початкуючого б. польского актора Скальского, а зъ женщинъ двѣ сестры Каминьскіи, Любельску и молодшу Смолиньску.

По Новôмъ Роцѣ (1872) розпочавъ Бачиньскій во Львовѣ цикль представлень и въ тôмъ часѣ выставлено перероблену Гембицкимъ зъ россійского мельодраму Сибирачку съ прехорошою музыкою о. Порфирія Бажаньского, котра була три разы зъ ряду грана. Саля Народного Дому все була выповнена по береги.

Изъ Львова выѣхавъ Бачиньскій знову до Перемышля, а потôмъ до Самбора, Дрогобыча, Стрыя. И такимъ способомъ мала Галичина ажъ два русскіи театры Бачиньского и Моленцкого, и якъ одному, такъ и другому не конче счастье спріяло, бо до року Моленцкій розвязавъ товариство и заангажовався

съ женою и Стечиньскимъ до Бачиньского, а Романовичева съ розбитками Моленцкого, сестрою Марiею, Ляновскою (пôзнѣйше Биберовичевою, заангажовавши б. артиста житомiрского театру Наторского, выѣхала до Конгресôвки въ Россiю и тамъ давала малорускñ представленя въ Замостю и другихъ мѣстахъ, а Бачиньскiй недодержуючи контрактового зъобовязаня съ Р. Бесѣдою почавъ выставляти неодобренñ нею творы, а ще бôльше за вплывомъ польскои публики, дававъ польскñ представленя якъ: Мазепу Словацкого, Земсту Фредры, Марiю Мальчевского и довѣвъ до того, що въ 1874 р. Р. Бесѣда ôтобрала ему концесiю поручаючи управу театромъ повернувшôй изъ Россiи Т. Романовичевôй, котра зôбравши театральну дружину, зложену изъ слѣдуючихъ силъ женьскихъ: Марiя Романовичь, Iоанна Ляновска, Падлевска, Попель, Таньска и мужескихъ: Наторскiй, Стефураки, Гриневецкiй, (котрый повнивъ обовязокъ режиссера и администратора), М. Коралевичь, Айталь Витошиньскiй, Пашневскiй, Биберовичь, Лясковскiй и Левицкiй, управляла театромъ сѣмъ лѣтъ, т. е. ажь до року 1880.

За своей дирекцiи спровадила заразъ зъ Россiи на выступы славноизвѣстного артиста Кропивницкого и досыть добре ей вело ся ажь до прiѣзду до Черновецъ 1880 р. Тутъ по причинѣ неповодженя а ще бôльше роздорôвъ въ дружинѣ, розвязала товариство, а Р. Бесѣда знову приневолена була на

короткій часъ передати зарядъ театромъ Бачиньскому. Доперва 1. сѣчня 1882 р. заключила договоръ съ спôлкою Гриневецкій и Биберовичь, котра сполучившись усильною працею довела русскій театръ до можливои славы, выставляючи поири такû творы якъ Е. Огоновского Федько Острожскій, Барвиньского Павло Полубутокъ, К. Устияновича Ярополкъ и Олегъ, Федьковича Добошь, Лисенька Рôздвяна нôчь, а такожь на взôръ львôвского польского театру ввели на русску сцену оперетки: Корневильскû дзвоны, Весела вôйна, Зеленый островъ, Баронъ цыганьскій, а пôзнѣйше Микадо и иншû. — За ихъ управленія театръ русскій розвивався якъ найправильнѣйше съ великимъ успѣхомъ побôльшивши свôй персоналъ такими силами якъ: Клѣшевскій, Гембицкій и братя Пôдвысоцкіи.

Смерть щирого труженника на русскôй сценѣ Ивана Гриневецкого и выступленье зъ театру Гембицкихъ, Клѣшевскихъ помимо побôльшеной краевой субвенціи до звыжь 7000 зр. не могли удержати русскій театръ на ôтповѣднôмъ для него становищи, а еще бôльше сама Р. Бесѣда не мало причинила ся до хвилевого застою, ôтбираючи Биберовичеви дирекцію, а переймаючи зарядъ въ свои руки, и пріймаючи нефаховыхъ и по бôльшôй части несовѣстныхъ, користолюбивыхъ и о добро театру байдужихъ управителѣвъ. А вже напослѣдокъ директорска спôлка Яновичь и Полѣщукъ своею легкодуш-

ностію и нетактовнымъ поступованьемъ, привели Р. Бесѣду до значныхъ стратъ, а по вычерпаню театральныхъ фондôвъ и субвенціи до затягненя довгу, а театръ до цѣлковитого упадку.

На добавокъ зла Яновичь съ женою и Пôдвысоцкими пôдмовивши кôлькохъ членôвъ, отлучились ôтъ дружины и зъорганизовали другій русскій театръ. Пробували счастя въ кôлькохъ мѣстахъ давати представленя, а по неудалыхъ пробахъ, выѣхали до Россіи. Спиридіонъ Пôдвысоцкій повернувши зъ милосердія знову заангажованый Р. Бесѣдою на сцену, а Яновичь ставшись неужиточнымъ для сцены, пробувае у батька, а Кость Пôдвысоцкій, повернувши зъ Россіи упокоився у своей матери въ Межусѣ дня 12. червня 1904.

Тожь Р. Бесѣда запобѣгаючи цѣлковитôй розпуцѣ театральной дружины, рѣшилась въ маю 1897 р. поновно заангажувати Гембицкого на сцену, отдаючи спершу управу а пôзнѣйше самостôйну дирекцію Льву Лопатиньскому, а коли той добровôльно зрѣкся и выступивъ зъ дружины, Р. Б. обняла знову 9. липня 1898 р. въ свôй зарядъ, поручаючи управу Гембицкому.

Гембицкій принявши на себе помимо волѣ сей тяжкій обовязокъ и перенявши отъ референта Р. Бесѣды п. Заячковского утензилія въ Мостискахъ, переѣхавъ съ дружиною въ Любачѣвъ, где по отправленю богослуженя делегатомъ Р. Бесѣды мѣстнымъ

приходникомъ Гладиловичемъ розпочавъ свою не легку задачи. Першимъ его стараньемъ було выкоренити зъ помежи дружины роздоры, сплетнѣ и здеморализоване попередниками житье, а завести карнôсть и замилованье до працѣ. Въ несповна двохъ лѣтахъ, бо ôтъ 9. липня 1898 до 1. червня 1900 р. гостивъ Гембицкій съ дружиною въ 30 мѣстахъ, давъ 389 представлень и побравъ зъ Р. Бесѣды за той часъ всего 8500 зр. субвенціи. — За его управы гостивъ русскій театръ по першій разъ въ Краковѣ въ маю 1900 р. и Тарновѣ, где тѣшився великимъ заинтересованьемъ такъ русскои якъ и польскои публики. Польска праса въ своихъ рецензіяхъ штукъ и гры акторôвъ выдала якъ найлучшу оцѣнку о русскôмъ театрѣ.

Однакожь помимо тяжкои працѣ и запопадливости для добра и славы русского театру, Гембицкій знеохоченый самою Р. Бесѣдою до дальшои працѣ, зложивъ управу театромъ и Р. Бесѣда поручила его зарядъ самостôйному директорови, д-ру медицины Иванови Гриневецкому. Сей лишь одинъ рôкъ управлявъ театромъ и помимо найщирших заходôвъ и працѣ дôзнавши такои самои вдячности отъ Р. Бесѣды що и Гембицкій, уступивъ зъ дирекціи и 1. липня 1901 р. Р. Бесѣда знову взяла театръ пôдъ свôй зарядъ, назначаючи управителемъ оконч. богослова г. Михаила Губчака. — Но и сей по пôвторарôчныхъ трудахъ заявивъ 1. грудня 1902 р. письменно

дружинѣ въ Коломыѣ, що уступае зъ дирекціи, предкладаючи свою резигнацію выдѣлови Р. Бесѣды. Отже неумолима судьба мала знову надѣлити русскій театръ 21-шимъ зъ ряду управителемъ.

Отъ 1887 р. по отнятю Бибировичеви дирекціи заряджували рускимъ театромъ слѣдуючі директоры и управителѣ: Винницкій, Гуляй, Стечиньскій, (опбеля знову) Стечаньскій, Лопатиньскій и Ольховый, самъ Стечиньскій знову, Лопатиньскій, Ольшаньскій, Вороный-Ольшаньскій, Касиненко, спроваджевый зъ Россіи, що по короткôмъ часѣ управы собравъ найлучшî силы театральнî и выѣхавъ назадъ съ ними до Россіи; знову Ольшаньскій, самостôйна дирекція Полѣщука и Ольшаньского, такожь Полѣщука и Яновича, управительство и дирекція Лопатиньского-Гембицкого, дирекція дра Гриневецкого, и управа Губчака. Такъ вь несповна 14 лѣтахъ рускій театръ мавъ вже 16 управителѣвъ и директорôвъ, що очевидно не може користно подѣйствовати на розвôй руской сцены, а тымъ бôльше по смерти найзначнѣйшихъ силъ персоналу, якими були: Гриневецкій, Стефураки, Площаньскій, Осиповичь, Кунцевичь, Ольховый, Парадюкъ и Миколаенко, а такожь по выступленю зъ дружины Клишевскихъ, Лопатиньскихъ, Ольшаньского, Григоровича, а въ последныхъ часахъ и Гембицкого.

За управы Гембицкого такій бувъ складъ театрального персоналу: Гембицкій съ дочкою, Ольшань-

скій, Полѣщукъ съ женою, Рубчакъ съ женою, Шеремета съ женою, Стадникъ, Григоровичь, Нижанковскій, Пôдвысоцкій (помершій), Сенікъ, Юрчакъ, Комарницкій, Твардиевичь, Прокоповичь, Курмановичь и Вовчакъ. Три послѣдній отправились Костевъ, Дякôвъ, Пакъ. Зъ жѣночого персоналу: Осиповичева, Стечиньска, Бучманôвна, Косакôвна, Кравчукôвна, Миколаенко (померла), Мацевичь, Сѣркôвна, Левенецъ, Кучерукôвна, Доскочôвна, капельмайстеръ Косакъ, машиниста Легеръ, 6 музыкантôвъ и реквизиторъ Еворскій.

Зъ театральныхъ доходôвъ пожертвовано на добродѣтельнй цѣли 906 зр. 24 кр., на фондъ емеритальный артистôвъ зложено 165 зр., запомоги членамъ удѣлено 185 зр., гонораръ членамъ 86 зр., на заснованье театральной читальнѣ 25 зр 87 кр. (котра вже не истнуе), а мѣсячна платня членамъ выносила 140 зр.

Годится также посвятити малу спомнику о тогочасныхъ авторахъ и музычныхъ композиторахъ, потрудившихся для руской сцены.

Одымъ зъ першихъ композиторôвъ рускихъ бувъ бл. п. о. Михаилъ Вербицкій, род. 1815 р. а померший 1870 р. Музыка его композиціи въ слѣдующихъ творахъ: Грицъ Мазниця, Проциха, Панщина, Галя, Вузкй черевики и Школярь на вандрôвцѣ. Кромѣ того написавъ 12 народныхъ симфоній на повну оркестру, народный украиньскій гимнъ „Ще не вмер-

ла Украина", инструментовавъ музыкою поему Шевченка „Завѣщаніе". — Дальше слѣдуе славнозвѣстный поетъ О. Ю. Федьковичь, проживавшій на Буковинѣ и бравшій темать до своихъ творôвъ зъ житя Гуцулôвъ, написавъ Довбуша, трагедія въ 6 актахъ, Керманычь, Стрѣляный кресть, Сватанье на гостинцu и Такъ вамъ треба. — Въ тôмъ самôмъ направленію писавъ о. Изидоръ Воробкевичь пôдъ псевдонимомъ Данило Млака, дуже плодный композиторь музыки, замешкалый въ Черновцяхъ, яко професоръ спѣву въ православнôй духовнôй семинаріи. Его творы суть мельодрамы съ спѣвама: Гнатъ Приблуда, Убога Марта, Новый двôрникъ, Панѣ молода зъ Босніи, Панъ мандаторъ, а також оперетки: Золотый монсъ и Вуйко Касперь. Всѣ тіи прехорошіи творы довгіи лѣта не сходили зъ репертуару руского театру пôдъ дирекціею Бачиньского, Романовичевой, Гриневецкого и Биберовича. — Кромѣ сихъ творôвъ мавъ бнъ написати еще: Сагайдачный и Панъ Венуличекъ, однакожь зиеохоченый якъ несправедливою оцѣнкою выданыхъ нимъ творôвъ такъ поступованьемъ Р. Бесѣды замовкъ сей рускій соловѣй вже отъ 10 лѣтъ. (Вже и померъ). Кромѣ высше наведеныхъ сочиненій написавъ Воробкевичь музыку до слѣдуючихъ штукъ: Ольги Яблоновской и переводу Гембицкого: Бойко и Сокольска дебра, Стечиньского: Довбущука, а по при драматичныхъ сочиненіяхъ скомпонувавъ бнъ богато такъ свѣтскихъ якъ и цер-

ковныхъ хоральныхъ спѣвѣвъ, котрӣ и донынѣ служатъ для Божой и русского народа славы.

Теодоръ Сѣнкевичь написавъ зъ житя козакôвъ запорожцѣвъ драму въ 5 актахъ: Монахъ. — Историчнӣ драмы и трагедіи писали: Емиліянъ Огоновскій, професоръ львôвского университету, що написавъ Федька Острожского и Гальшку зъ Острога, Корнилій Устыяновичь, артистъ-маляръ и поетъ написавъ зъ исторіи Руси XI. вѣку двѣ трагедіи стихомъ: Олегъ Святославичь и Ярополкъ. Оба тӣ творы попри красотѣ русской мовы вызначаются правдиво поетичнымъ полетомъ на взôръ Шекспировкихъ драмъ.

О. Порфирій Бажаньскій, парохъ въ Сорокахъ пôдъ Львовомъ, авторъ и композиторъ музычный, написавъ прехорошу музыку до переводôвъ Гембицкого: Сибирячка и Параня, а кромѣ того приготовивъ для сцены слѣдующӣ оперовӣ творы: Олеся: грана уже на сценѣ, Довбушъ, Циганка и Глухе село, котрӣ въ его портфелю выжидаютъ лучшой долѣ для русского театру, щобы побачили свѣтло сценичныхъ конкетôвъ.

На полю комедіи зъ мѣщаньского житя выступавъ директоръ перемышльской русской гимназіи Григорій Цеглиньскій, пишучій пôдъ псевдонимомъ Григоріевича. Першимъ его творомъ була 3 актова комедія: На добродѣйнӣ цѣли, дальшӣ суть: Соколики, Лихій день, Шляхта ходачкова, Тато на зару-

чинахъ, Аргонавты, Торговля жемчугами, а посѣдними часами найновшу комедію: Ворожбитъ. — Бувшій артистъ-дилетантъ пôдъ дирекціею Моленцкого, а теперь совѣтникъ суда въ Тернополи Ф. Мыдловскій, написавъ оригинальнû творы: Капраль Тимко, Инвалидъ (непропущеный цензурою) и Простакъ, оперу: Несчастье любовь, а также переробивъ зъ польского Анчица: Емиграція хлопска, застосовавши до нашихъ пересeленцôвъ. До всѣхъ тыхъ творôвъ скомпоновавъ музыку о. Викторъ Матюкъ.

Анатоль Вахнянинъ написавъ оперу Купала на Ивана, доси не выставлену на сценѣ и скомпоновавъ музыку до трагедій Устыяновича Олега Святославича и Ярополка, а також Огоновского Гальшка Острожска.

Литератъ дръ Иванъ Франко приспоривъ для русской сцены слѣдуючû творы: Украдене счастье, Учитель, Камяна душа, Майстеръ Черникъ, Рябона, Сонъ князя Святослава и переробивъ зъ ишпаньского Вôйтъ Залеманьскій.

Левъ Лопатиньскій, б. директоръ русского театру а теперь редакторъ „Руслана“, написавъ слѣдуючû штуки: До Бразиліи, образъ народный, основаный на тлѣ еміграційного руху въ Галичинѣ, дальше Конкурсъ на мужа и Свекруху, дуже удачнû комедіи, якъ також историчну драму Гальшка и Беата, а на послѣдокъ кромѣ того перевѣвъ больше стихомъ Гуцкова: Уріель Акоста, Рустикана кавале-

рія и доси непредставленого на рус. сценѣ Яблочникаря.

Проф. Ганкевичь перевѣвъ зъ польского Балуцкого Радникъ пана радника, Стечиньскій переробивъ зъ повѣсти Лозиньского Чорного Матвія, написавъ народный образокъ Довбущука и перевѣвъ зъ россійского пôсля Гоголя Женитьбу и Ревизора зъ Петербурга. — Моленцкій написавъ народный образъ Сирота зъ гаю и перевѣвъ зъ польского Попасъ въ Бôбрцѣ и Запечатаного Берка. — Бачиньского пероводы були слѣдуючû: Преціоза, Дочка полку, Сабавдка або материньске благословеньство, И грошѣ нѣнащо, якъ розумъ ледащо, Голоденъ и влюбленъ, Адамъ и Ева, Два розсѣянû и Жидъ въ бочцѣ. — Покойный Гриневецкій переводивъ оперетки: Ибчлѣгъ въ Апеннинахъ, Зеленый островъ, Весела вôйна и комедію Балуцкого Великû рыбы. — Биберовичь переробивъ зъ нѣмецкой повѣсти драму Полишена и перевѣвъ зъ польского Интрига и любовь, Абрагамовича Розбôйникъ, комедію Мужь зъ чемности. — Богданъ Ленкій написавъ образъ зъ житя сельскихъ учительокъ За хлѣбомъ. — Іосифъ Стадникъ, артистъ русского театру, перевѣвъ слѣдуючû творы: комедію Шуткевича Попихайло, комедію Шницлера Любощи, комедію Глиньского Шалавило, комедію въ одномъ актѣ Мозера Зъ любови, Гавалевича комедію Нынѣшный и Фредры Якій хорый такій лѣкъ, пôсля переробки зъ нѣмецкого Пандор-

скимъ драма въ 5 актахъ Дмитро кривоприсяжнь и штуку Оркана зъ польского Сканапый свѣтъ.

Не малу заслугу для рускоого театру положив Тит Гембицкій, причиняючись своими переводам до поповного двигненя руского театру за дирекці Моленцкого и въ теченію трійцятилѣтной своей ар тистичной дѣяльности. На рускôй сценѣ въ Галичин збогатилъ ôнъ репертоаръ театральный ôбльше як 60 творами свого переводу, котрыми послуговалис дирекціи Моленцкого, Бачиньского и Романовичевої

Зъ помежи его переводôвъ, уже наведеныхъ з дирекціи Моленцкого, о[illegible]ялись въ памяти старших людей слѣдуючій: Сиб[illegible]ячка, мельодрама въ 4 ак тахъ съ музикою о. П. Бажаньского; Донъ жуан комедія въ 5 актахъ съ музикою Садяка; Менахим бенъ Израиль, драма въ 5 актахъ; Марія Іоанна драма въ 6 актахъ; Трôйка урвителѣвъ Нестрол Есмиральда, драма въ 6 актахъ, Радзивилъ въ го стинѣ, комедія въ 3 актахъ; Кри-кри комедія въ [illegible] актахъ; Ворона въ павлянôмъ пѣрю, комедія въ [illegible] актахъ; Нôчь пôсля балю, оперета въ 1 актѣ; Шутка пазя або кошикъ вишень, оперета въ 2 актахъ; Щ маемъ не дбаемъ, комедія въ 3 актахъ; Украинка ком. съ спѣвами въ 4 актахъ; Якъ при людяхъ т стискае, а на самотѣ кусае, ком. въ 3 актахъ; На свѣжôмъ воздусѣ, ком. въ 2 актахъ; Комедія съ дядькомъ, водевиль въ 1 актѣ; Параня, оперета въ 3 актахъ съ музикою П. Бажаньского; Учитель и

школярѣ, ком. въ 3 актахъ; Картина съ натуры, ком. въ 1 актѣ; Новый Отелльо, ком. въ 1 актѣ; Водовиль съ переодѣваньемъ, оперета въ 1 актѣ; Взаимна наука, штука съ спѣвами въ 1 актѣ; Красива Олена, опера въ 3 актахъ; Донъ Цезаръ де Базанъ, ком въ 5 актахъ; Простачка, оперета въ 2 актахъ; Дочка старого актора, оперета въ 2 актахъ; Гануся, комедія въ 2 актахъ; Гаманъ и Естеръ, трагедіа въ 5 актахъ; Бойки, народна драма въ 6 актахъ; Сокôльска добра, драма въ 4 актахъ; Consilium facultatis, ком. въ 1 актѣ; Девята заповѣдь, ком. въ 4 актахъ; Родина Фуріозôвъ, ком. въ 4 актахъ; Заручины Кречиньского, ком. въ 3 актахъ; Судовництво въ Россіи, драма въ 6 актахъ; Львôвскій академикъ, оперета въ 2 актахъ; Бѣдне дѣвча, оперета въ 6 актахъ; Подружиѣ на пробу, оперета въ 3 актахъ; Бабы, ком. въ 4 актахъ; Малка Шварценкопфъ, Запольскои, штука въ 5 актахъ.

Сей щирый труженникъ для русской сцены дôждався пôчетныхъ и рѣдкихъ хвиль въ артистичнôмъ заводѣ, бо 23. мая 1898 р. обходивъ въ Перемышли ювилей 30-лѣтной дѣятельности на русскôй сценѣ въ Галичинѣ, получивъ на памятку ôтъ тамошныхъ Русиновъ дорогоцѣнный золотый перстень и лавровый вѣнецъ, а 12. липня 1901 р. во Львовѣ на великôй сценѣ львôвского польского театру праздновавъ 40-лѣтный ювилей загальной своей дѣятельности на сценахъ, удостоившись почетного привѣту и оцѣнки тру-

дôвъ, якъ ôтъ русскои такъ заровно и ôтъ польскои публики, котра наповнила по береги театръ и нагородила знова дорогоцѣннымъ перстенемъ и чотырма богатыми вѣнцями т. е. ôтъ Р. Бесѣды, отъ директора русского театру дра Гриневецкого, отъ молодшихъ товаришѣвъ и ôтъ дирекціи и артистôвъ польского театру. — Пôдчасъ представленя насыпало на руки ювилята звыжь 50 привѣтныхъ телеграмôвъ зъ рôжныхъ сторонъ краю отъ знакомыхъ и почитателѣвъ его заслугъ и таланту. На ювилейне представленье отограно Наталку Полтавку при ласкавой участи артистки польского театру и Фильомены Лопатиньскои и прибувшого зъ Россіи Костя Пôдвисоцкого, котрого по семъ выступѣ знову заангазовано на руску сцену. Ювилятъ самъ выступивъ въ роли выборного Макогоненька, а польскѣ артисти отограли одноактову комедію „Зъ доброго сердця".

Подôбне торжество, якъ выше описане, рѣдко лучаесь въ свѣтѣ артистичнôмъ, а въ русскôмъ театрѣ еще не бувало, тожь на довго остае ся въ памяти львôвскои публики и артистôвъ.

Въ роцѣ 1875 за дирекціи Бачиньского русскій театръ першій разъ и то лишь черезъ одинъ тыждень гостивъ въ Россіи, въ мѣсточку Радивиловѣ на самой границы, граючи по два разы денно съ великимъ касовымъ успѣхомъ. — За дирекціи М. Губчака въ вересни 1902 р. переѣхавъ театръ зъ Борщева до Каменца Подольского, где гостивъ 28 днѣвъ, давши 10

представлень въ городскôмъ театрѣ, а 7 въ величез нôй сали Пушкинского дома, при великôмъ заинте рисованю тамошной публики, котра самого М. Губ чака а также артистку п. Рубчакову и ей мужа Рубчака и Сеника (псевдо) Петровича почтила дорогоцѣнными дарунками, а цѣлу дружину пôсля тамошного звычаю на кождôмъ представленю закидала цвѣтами и безчисленнымъ множествомъ паперовыхъ рôжноцвѣтныхъ лентъ.

Кромѣ высше наведеныхъ штукъ, котрŷ по бôльшôй части уже зôйшли зъ репертуару русского театру, дирекція театру запомагаеся слѣдуючими творами украиньскихъ писателѣвъ якъ:

Загубленый рай, драма въ 5 дѣяхъ Тогобочного и Гольеета,

Пошились въ дурнѣ, комедія въ 3 дѣяхъ Кропивницкого,

Чорноморцѣ, опера въ 3 д. М. Лисенка,

Душегубы, драма въ 5 д. Тогобочного,

Запорожецъ за Дунаемъ, опера въ 5 д. Артемовского,

Невôльникъ, историчный образъ въ 5 д. Кропивницкого,

Несчастне коханье, драма въ 5 д. Манька,

Пѣсни въ лицяхъ, опера въ 3 д. Кропивницкого и Порошина,

Жидôвка вихрестка, драма въ 5 д. Тогобочного,

Ой не ходи Грицю на вечерницѣ, образъ въ 5 д. Александрова,

Бурлака, штука въ 5 д. Карпенка Карого,

Катерина, опера въ 3 д. Аркасова,
Якъ ковбаса та чарка то минеся сварка, комедія въ 1 днѣ.
А также переводы оперетъ:
Донъ Цезаръ, Делингера,
Баронъ Циганьскій, Страуса,
Поворотъ батька, опера Ярецкого,
Ямарѣ, Целлера,
Пташникъ зъ Тиролю того же.

Въ Каменци Подôльскôмъ выставивъ рускій театръ слѣдуючій штуки въ городскôмъ театрѣ: Баронъ Циганьскій, оперета въ 3 д. Страуса. Пѣсни въ лицяхъ, Не ходи Грицю на вечерницѣ, Бѣдне дѣвча, Ямарѣ (sztygar), Пôдгôряне, Душегубы, Верховинцѣ, Трôйка гультаѣвъ и Наталка Полтавка, а въ сали Пушкина: Запорожецъ за Дунаемъ, Пошились въ дурнѣ, Несчастне коханье, Корневильскій звоны, оперета Делингера, Хата за селомъ и Пташникъ зъ Тиролю.

Тутъ годится где що сказати о результатахъ оголошуваныхъ выдѣломъ краевыхъ конкурсôвъ на оригинальний творы сценичний. Въ 1892 р. зъ помежи надôсланыхъ штукъ призначено перву нагороду драмѣ Кибальчицовôй п. з. Катря Чайкôвна, дру Ванченка Писанецкого п з. Мужичка, а третю дра Ив. Франка п. з. Украдене счастье. По выставленю тыхъ творôвъ на сценѣ показалось, що найгôршій дôставъ першу, а найлучшій послѣдню нагороду.

Въ два роки пôзнѣйше на другôмъ конкурсѣ признано нагороды творамъ: Гринченка Яснû зорѣ, Цайченка Нахмарило, дра Невестюка Кандидатъ и Григ. Цеглиньского Торговля жемчугами. И тыхъ постигла тая судьба, що попередныхъ, бо по одноразовыхъ кромѣ Укреденого счастя дра Франка и Торговлѣ жемчугами Цеглиньского, що удержались въ репертуарѣ театральнôмъ, прочû премiованû небелицѣ велѣла Р. Бесѣда заховати на самъ спôдъ театральной библiотеки на вѣчну памятку неудалого выбору и оцѣнки конкурсовою комисiею творôвъ и на жиръ мышамъ.

Въ роцѣ 1900 зъ помежи надôсланыхъ штукъ не премiовано анѣ однои.

На оголошеный драматичный конкурсъ съ реченцемъ до 31. серпня 1901 р надôслано слѣдуючû творы:

1. Кара совѣсти, драма въ 5 д.
2. Ворожбитъ, комедiя въ 3 д.
3. Чи е зъ чого жити, драма въ 5 д.
4. Помирилась, драма въ 4 д.
5. Петро Дорошенко, исторична драма въ 5 д.
6. Лиха доля, штука въ 5 д.
7. Въ народѣ, исторична драма въ 5 д.
8. Сила любви, драма въ 5 д.
9. Шукай счастя дома, драма въ 4 д.
10. Чары, трагедiя въ 3 д.
11. Нр. 1222, комедiя въ 4 дѣяхъ.

Зъ помежи тыхъ премiовано названiй пôдъ чч. 1. 7 и 11. но ни одной зъ нихъ доси не поручила Р. Бесѣда до выставы, тожь и не знати, якои они суть вартости, а тымъ часомъ театральный репертуаръ заповняе ся старыми вже обôграными штуками, або тандитою украиньскихъ писателѣвъ, якъ: Чумакя, Дай сердцю волю заведе тя въ неволю, Душегубы, Борцѣ за мрѣѣ, Сербинъ, Загубленый рай, Надъ Днѣпромъ и т. д., або оперетковыми переводами, котрî зовсѣмъ не причиняются якъ до выробленя молодыхъ артистичныхъ силъ, такъ и до розвою руской народной сцены, а лишень влѣяють некорыстно на публику и причиняются до неповодженя театру. — Тымъ бôльше при постоянныхъ переѣздкахъ театральной дружины зъ мѣста до мѣста, неразъ и два разы мѣсячно съ 30.000 кильогр. ваги багажомъ на котрî то переѣздки рôчно выдае ся много бôльше, якъ выноситъ удѣлювана краевымъ выдѣломъ субвенцiя, годѣ рускому театрови розкошувати.

Въ цвѣтни 1903 р. въ часѣ побуту руского театру во Львовѣ, дир. Губчакъ вôйшовъ въ конфликтъ съ выдѣломъ Р. Бесѣды, а вступаючи въ слѣды своего попередника, дра Гриневецкого, зриваючи заключеный съ Р. Бесѣдою контрактъ, зрезигнововавъ зъ директорской почести, наслѣдкомъ чого выдѣлъ Р. Бесѣды оголосивъ въ рускихъ часописахъ конкурсъ на директора театру, а зъ помежи 12 внесеныхъ офертъ принявъ оферту Iосифа Стадника, члена дружины

театру, а 1. мая поручено делегату Р. Бесѣды въ Тарнополи проф. Мостовичу, передати г. Стаднику театральный инвентаръ и зарядъ театромъ.

Однакожь театральна дружина знаючи некомпетентнôсть и неоnытнôсть того молодого чоловѣка и бракъ квалифікаціи на директора, а тымъ бôльше маючи въ памяти незатертî факта и страты, якî дружина потерпѣла черезъ повѣренье заряду театромъ подôбнымъ г. Стаднику личностямъ — внесла до выдѣлу Р. Бесѣды противъ того именованя протестъ, попертый самымъ делегатомъ проф. Мостовичемъ и вызначнѣйшою русскою интелигенціею, въ наслѣдокъ чого 10 мая прибувъ до Тернополя (incognito) голова Р. Бесѣды проф. Волод. Шухевичъ, запросивъ до себе пп. Губчака и Стадника за зворотомъ коштôвъ, понесеныхъ на старанье о дирекцію театру зрезигновавъ зъ почести директора, а г. Губчакъ принявъ на дальше той обовязокъ на себе. — Дня 11. мая на руки г. Осиповичевой зô зворотомъ подлинника протесту наспѣла отповѣдь выдѣлу Р. Бесѣды слѣдуючого содержаня: „До панї А. Осиповичевої (яко першої пôдписаної) з заявою, що выдїл Р. Бесїды переходить над тим до порядку дневного не входячи навѣть в зміст єго. — За выдїл Р. Бесїди у Львові дня 30/4 1903. В. Шухевичь, голова товариства".

Само собою розумѣеся, що ся игноруюча театральну дружину отповѣдь не мало вразила всѣхъ пôдписавшихся членôвъ, однакожь они бодай тымъ

вдоволились, що по ихъ желанію зôставъ директоромъ театру чоловѣкъ, запобѣгливый и дбаючій о добро и розвôй рускои сцены.

Отже кому лежитъ на серди доля, добро и будучность руского народного театру, тіи повинні щирѣйше заопѣкуватись нимъ якъ се до теперь було. Тожь съ бôльшою радостію витаемъ акцію драматичного товариства имени И. П. Котляревского, занявшого ся тою справою, розписаньемъ складки на рускій театръ, закупленьемъ площади и выготовленьемъ плянôвъ, а навѣть вже и приготовленьемъ робôтъ пôдъ закладанье того монументального зданія. А Господь допоможе, що въ тôмъ театральнôмъ будинку котрый буде окрасою мѣста, славою руского имени, буде мôгъ театеръ бодай по пôвъ року на мѣсци перебувати, мати складъ на багажи, зъ котрыхъ майже половина возится безъ потребы и выкидае ся за перевôзъ гроши.

Потôмъ прійде черга на другіи мѣста. Въ бôльшихъ мѣстахъ, въ котрыхъ мôгъ бы театръ гостити повинні на взôръ Стрыя и Городенки при „Народныхъ Домахъ“ побудовати театральний салѣ, щобы театръ загостивши не потребувавъ здаватись на ласку и неласку чужихъ людей и дорого оплачувати ихъ вызыскъ. А тогды, якъ сказавъ великій Шевченко буде въ своей хатѣ своя и сила и воля, а для театру и его персоналу получшится доля!

Коли отсе подаемо виказъ датковъ, якî въ мѣсяцю маю вплынули на будову русского народного театру на закупленôй площади при улици Сикстускôй Ч. 47, цѣкаве буде для загалу жертводавцѣвъ знати ґенезу будовы театру.

Съ початкомъ 1886 року Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта" ухваливъ на однôмъ изъ своихъ засѣдань, будову „Дому Просвѣты" вразъ съ салею театральною, и ухвалу сю подавъ до загальнои вѣдомости, завзываючи теплымъ словомъ суспôльнôсть до щедрыхъ датковъ на згадану цѣль. — Вже въ тôмъ часѣ где-котрî добродіи, присылаючи свои лепты, призначували ихъ специяльно на будову салѣ театральнои, а взглядно на будову русского народного театру. Колижь въ часѣ вакацій 1889 року „Дванайцятка" нашихъ академикôвъ спѣвакôвъ своими концертами, уряджуваными по бôльшихъ мѣстахъ Галичины на рѣчь фонду будовы театру, розбудила мѣжь нашою суспôльностію живѣйшій рухъ въ тôй справѣ, почали датки вплывати майже выключно на будову русского народного театру. Зъ уваги на то, уважавъ Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта" за вказане ôтдѣлити „фондъ будовы театру" ôтъ фонду на „Дôмъ Просвѣты", и поручивъ ухвалою зъ дня 29. падолиста 1889 тогдѣшному своему касіерови Вп. п. Петрови Огоновскому розслѣдити, скôлько гроша вплынуло на „будову театру", а кôлько на „Дôмъ Просвѣты". Выконуючи ухвалу Головног о

Выдѣлу, порôвнавъ згаданый касіеръ книгу касову съ протоколомъ подавчимъ и съ книгою юкстовою и дослѣдивъ, що зъ загальнои квоты даткôвъ 1019 зл. и 14 кр. а. в. съ кôнцемъ 1889 року припадае на фондъ будовы „русского народного театру“ 582 зл. и 62 кр., а на „Дôмъ Просвѣты“ 436 зл. и 52 кр., о чôмъ здавъ справу на засѣданю Головного Выдѣлу Товариства „Просвѣта“ дня 11. червня 1890 року. Зъ того часу заведено окрему книгу касову на фондъ будовы „русского народного театру“. Кромѣ того въ 1903 р. завязавъ ся осôбный Комитетъ будовы театру за иниціативою бл. п. Теофиля Мандичевского, емеритованого радника Намѣстництва, бл. п. о. Василя Ильницкого, члена Рады шкôльнои краевои, бл. п. Теофиля Березницкого, радника высшого суду краевого, и бл. п. о. Алексея Тороньского, русского катехеты академичнои гимназіи у Львовѣ, а прибравши до себе еще кôлькохъ людей зъ громады львôвскихъ Русинôвъ, почавъ збирати датки по цѣлôмъ краю на будову русского народного театру. Згаданый Комитетъ зôбравъ по потрученю конечныхъ выдаткôвъ по день 31. грудня 1898 21·197 кор. и 11 сот. и порѣшивъ передати Товариству „Просвѣта“ 20 450 коронъ, а остальну квоту 747 кор. и 11 сот. полишивъ на дальше въ своимъ зарядѣ.

Въ роцѣ 1901. справа будовы театру такъ сказати поступила о оденъ крокъ на передъ. Именно п. Василь Нагôрный усильно дораджувавъ купити дôмъ

при улици Пôдвалье Ч. 7. уважаючи се мѣстце за єдино можливе пôдъ будову театру. А головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣта“ въ такъ важнôй справѣ не хотѣвъ самъ рѣшати, то заступникъ Головы „Просвѣты“ Дръ Кость Левицкій скликавъ ширшу громаду львôвскихъ Русинôвъ, выразивъ рѣчь основно и також радивъ купити згадану реальнôсть. Се остаточно довершено въ мѣсяцю червню 1901 за цѣну 90·000 К. Въ роцѣ 1903. за иниціативою п. дра Евгена Олесницкого стала справа будовы театру живѣйшою и актуальнѣйшою. Будучи самъ за границею, порушивъ справу будовы театру и зъ тою своею незлишною гадкою ôтнѣсъ ся до п. Володимира Шухевича зъ прошеньемъ, щобы скликавъ ширшу громаду львôвскихъ Русинôвъ на нараду. Запрошенѝ явили ся и выслухавши рѣчь порушену листовно дромъ Евгеномъ Олесницкимъ, дуже одушевились его гадкою. Заразъ зложили комитетъ, покликуючи до него по двохъ выдѣловыхъ зъ Товариствъ Ивана Котляревского, „Просвѣты“, Русской Бесѣды, що справою будовы театру найбôльше до тепер занимали ся Той комитетъ прибравъ еще кôлькохъ людей, а то: п. Ивана Левиньского, професора политехники, п. Гаврншкевича, радника будôвництва Намѣсництва и п. Василя Нагôрного. — За дорадою п. Левиньского комитетъ приступивъ до закупна площи при ул. Сикстускôй ч. 47 и дня 31. липня 1903 закупивъ згадану реальнôсть за 283·500 К. та заинтабулювавъ єю

на разѣ на Товариство Просвѣта у Львовѣ. Въ тôмъ часѣ Головный Выдѣлъ Товариства „Просвѣты" ухваливъ весь фондъ нимъ ôтъ 1886. року вразъ съ ôтсотками зôбраный въ сумѣ 46 097 К. и 62 сот., приходъ зъ дому Пôдвалье ч. 7 квоту 3.373·73 та зôбраній комитетомъ датки зъ року 1893 въ квотѣ 21.497·52 передати теперѣшному Комитетови будовы театру.— Зъ того выплативъ Комитетъ на цѣну купна 71.215·38 К. а решту въ квотѣ: 653·48 К. мае въ ефектахъ а то: льосъ сербскій на 100 кор., три удѣлы „Ризницѣ" на 30 К; 130 кор, 72 сот. въ почтовôй щадници, 216·80 кор. на книжочцѣ вкладковôй ч. 75 и 175.96 К. на книжочцѣ вкладковôй ч. 517 Краевого Союза кредитового у Львовѣ.

Се коротка гинеза будовы русского народного театру вразъ съ точнымъ звѣтомъ касовымъ вплывôвъ ôтъ 1886 р.

Будова народного театру рѣчь для насъ важна и велика; а той початокъ, якій по тôлькихъ заходахъ одиницъ уже зробило ся, велитъ, ба и наглитъ справу довести до конця. Тôлькожь можливе оно есть вже не силами одиницъ а всего загалу. Тымчасомъ зъ выказôвъ складокъ бачимо на жаль, що — якъ на численнôсть нашого народу — лише мала частинка интелигенціи нашои интересуе ся справою, а складки надсылаютъ майже все однѣ и тѣ самѣ люди. Тымъ способомъ не довершимо дѣла, а хиба осоромимо ся!

Нехай же отсѣ короткі̂ слова спонукають нашу суспѣльнôсть жвавѣйше заинтерисувати ся справою! Справдѣ и гôрко и ажь соромно говорити ще вырази нѣйше.

[illegible] [illegible] 1878-#66

Печатня М. Бѣлоуса въ Коломыѣ.

Библіотека театральна.

1. Мужики аристократы . . . 20 к.
2 „ „ съ ролями 1 зр. 20 „
3 Сатана въ бочцѣ . . . 10 „
4 „ „ „ съ ролями . 50 „
5. Капраль Тимко . . . 15 „
6 Знѣмченый Юрко . . . 10 „
7 Ицко Сватъ . . . . 5 „
8 Кто виненъ . . . . 10 „
9 Флейтеръ Войтовичъ . . 5 „
10 Москаль Чарôвникъ . . 10 „
11. Тарасъ Шевченко . . . 10 „
12 Гей на Ивана. Гей на Купала 10 „
13. Село Тындырôвка . . . 15 „
14 Святый Николай на Руси . 10 „
15. Панъ Писаръ, штука въ 3. актахъ 20 „
16 На св. Андрея, комедія въ 2. актахъ 20 „
17. Комедія изъ-за россійско-японской войны. Сцена въ одномъ актѣ 10 „

Высылаетъ тôлько за попереднымъ надосланіемъ належитости

Печатня М. Бѣлоус…

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PN 2615 G3I7 1904a

Istoriia osnovania i rozvoiu russko-narodnoho teatru v H
lychyni